

Társadalom, állam, jog Néhány szó egy sikeres könyvankétról

1963. április 17-én országos ankéton vitatták meg Pécsent Antalffy György és Halász Pál egyetemi tanárok munkáját, melynek címe: »Társadalom, állam, jog.« A vitát a Magyar Jogász Szövetség állam- és jogelméleti szekciójában és a pécsi jogi kar rendezték. Refereusok voltak Csizmadia Andor professzor, Péteri Zoltán, az állam és jogelméleti szekció tiktára és Szentpéteri István kandidátus.

A könyv azzal az igényvel lép fel, hogy *szintetikus összefoglalását adja a marxista-leninista állam és jogelmélet alapkérdéseinek.*

Az elmélet és gyakorlat több képviselője hangoztatta, hogy a munka magas szinten tesz eleget a szerzők ezen célkitűzéseinek, s számos részletkérdésben meghaladja a tudomány jelenlegi szintjét. Továbbá, *mint oktatói anyag is elősegíti pártunk VIII. kongresszusán meghirdetett eszmei offenzívát, s így alkotónak hozzájárul a szocialista gondolkodásmód kialakításához.*

A hozzászólók kiemelték az állam általános fogalmával összefüggésben az össznépi állam lényegének, fő vonásainak, sajátosságainak az elemzését. A munka részletekben foglalta össze az idevonatkozó tanításokat, s veti fel a társadalmi igazságosság oldaláról a szocialista társadalom és

szocialista állam magasabbrendűségét. Továbbá az államtípus és az államforma meghatározásával kapcsolatban kiemelték a kizsákmányoló államtípusok és államformák, ezen belül különösen az imperialista állam behatárolását. A könyv ezen része *nagyban hozzájárul a mai imperialista állam »jóléti« jellegéről hanglam »jóléti« jellegéről hangzóakat tételek valótlanságait bizonyításához.*

A tudományos szinten megírt munka értékes részét képezik azon fejezetek is, amelyek az állam és jogtudományokban eddig használatos, hagyományos fogalmak újraértékelését jelentik, illetve a jelenségeket több, így filozófiai-szociológiai-jogi oldalról igyekeznek megfogadni.

Ezzel a kérdéssel kapcsolatban különösen kiemelkedő az államforma összetevő elemeinek újszerű analízise, a társadalmi szervek osztályozásának új oldalról történő megközelítése, az állammal összefüggő fejlődési és állapototörvények általános jellemzése, a jog általános, valamint a szocialista, s ezen belül az *össznépi jog normái elvont, és konkrét tartalmának vizsgálata, a szocialista jog társadalmi funkciójának általános szintjének bemutatása a jogviszonyokon keresztül, a jogalkotással és jogalkalmazással kapcsolatosan a jogforrásról*

alkotott többrétű koncepció, valamint annak a helyetnek nézetnek az elutasítása, mely szerint a jogalkalmazás pusztán szillogisztikus művelet.

Kiemelkedő még az állam és jogtudományok újszerű osztályozása, az egyes jogágak és jogtudományi ágak újszerű, a mű jellegét figyelembe vevő, mértéktartó összefoglalása, az államról és a jogról szóló burzsoá-idealista, revizionista és dogmatikus nézetek marxista bírálata, valamint a jog és az erkölcs viszonyának kérdése.

Az ankéton csupán az államforma újszerű megközelítési módjának helyességével kapcsolatban vetettek fel bírálati szempontokat. Egyébként e kérdést illetően széleskörű vita folyik a jogirodalomban.

Végezetül megállapítható, hogy az *ankét a megjelent könyvet tudományos igényességgel feldolgozott oktatási anyagként tekintette, amely alkalmas nemcsak a jogász hallgatóságra, hanem az összes egyetemi és főiskolai hallgatók ismereteinek bővítéséhez.*

A könyv egyes részei különösen alkalmasak a történelmi materializmus és a tudományos szocializmus megismerésére, tárgykörük ismeretelményítéséhez.

P. I. dr.

Találkozás az íróval

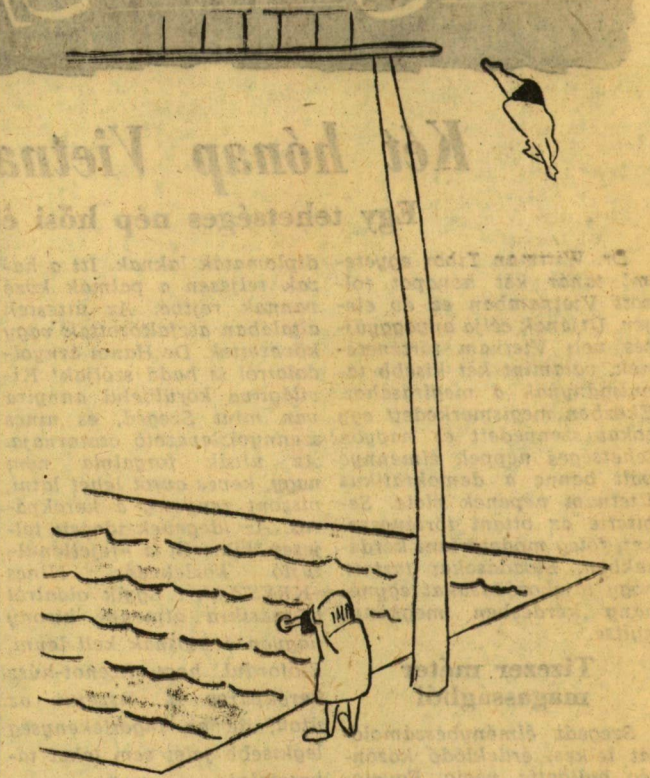
A másodéves bölcsészek az ISZM-konzeptumot egyik programjukként vették fel, hogy találkozzanak Tóth Bélával, szegedi íróval és megvitatták az Atya, Fiú, Szentlélek c. regényét.

A találkozón szó esett a mű keletkezéséről, az élményanyagok művé éréséről. A hallgatók megkérdézték, hogy tipkus-e a regényben szereplő, újságíróból »deklasszálódott« tsz-elnök, és mindenütt megjelennek-e azok az automata-aktorok, ha bajban van a közös. Nem Kaszásnak a gáncsolása, többen úgy érezték, túl részletezően van ábrázolva a regényben. A nyelvi kifejező eszközök pontatlanságáról, burjánzásáról is beszéltek néhányan. A többségnek azonban nem volt ellenérzése ezirányban.

Tóth Béla közvetlen válaszai többnyire kielégítették a kérdező és vitákozó bölcsészeket. A beszélgetés során a termelészövetkezeti regényben nem szereplő problémáiról is érdeklődtek az írótól ifjú olvasói, akik »szakértőnek« tekintették őt ebben a kérdésben.

Az író javasolta, hogy össze menjenek ki együtt abba a tsz-be, ahonnan regényének anyagát legnagyobb részt merítette. Nézzenek szét ott, és talán egy-két kérdésben a maguk fejével is tájékozódni tudnak. Az egészséges ötletből reméljük, hogy kerekedjen ki egy tanulságos tsz-látogatás.

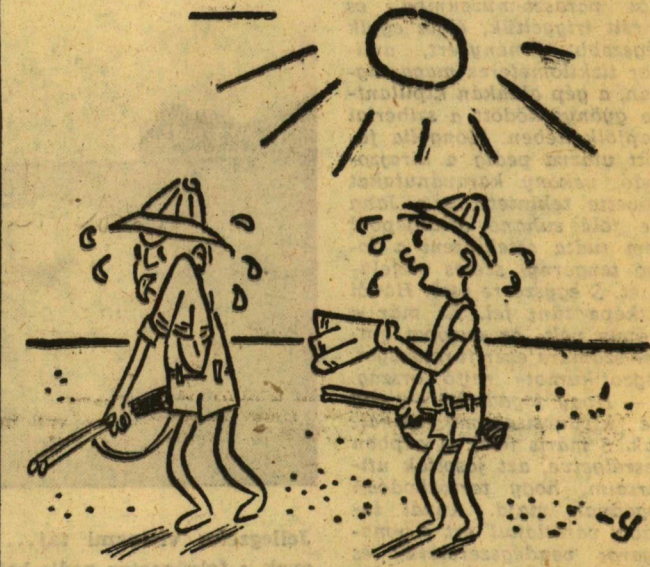
NEVETŐ EGYETEM

Szórakozottság

Boshigi Gongorson rajza

Sivatagban

— Micsoda embertelen kánikula!...
— Ez neked hőség? Látszik, hogy nem vizsgáztál még dialektából.

Barátok az óceánon túlról

Kubai diákok látogatása Szegeden

Három Magyarországon tanuló kubai diákot látott vendégül néhány hete a Werbessz-tudományi Kar KISZ-szervezete. A diákok két napot töltöttek Szegeden. Érkezésük napján megtekintették a várost és este a »Szóke Tiszá«-n bankettet rendeztek tiszteletükre, amelyen a József Attila Tudományegyetem KISZ-bizottságának képviselői is megjelentek.

Másnap a KISZ-klubban élménybeszámolót rendeztek, s miután Várkonyi Zoltán, a Tudományegyetem KISZ-tiktára köszöntötte őket, a nyurga, szőke hajú Jorgé Castilla beszélt.

Ő és társa, Sergio Limonta fölidézték a kubai forradalom kezdetét, a santiago de cubai emlékeztetés karné vált, azokat a megpróbáltatásokat, amelyek nem kis szenvedéssel és véráldozattal jártak.

Éllettel telttődött mindaz,

vált a jelszó: *Patria o muerte!*

Haza, vagy halál! — Mennyi elszántság és erő van ebben a tömör mondatban. Győztek. És nap mint nap győztek! Ha Fidel arra kéri őket, hogy mindenki csapjon fel »néptanítóknak« — mert erre van szükség — és számolják fel az analabétizmust, vagy legyenek jó szakemberek, mint ők szaktizenketten, akik Budapesten vegyszertechnikusként készülnek — nem kényszeredetten teszik, hanem teljes odaadással.

— Azt mondta Fidel amit csinálunk, az szocializmus — vallott erről a forradalmi hitről Castilla. — Megkérdezte, kinek tetszik ez? Tegye fel a kezét! A gyűlés résztvevői felemelték karjukat mindnyájan, mert aki megismerte az új életet, annak nem kell a régi. Lakások, kórházak, iskolák épülnek. Nem félünk az el-

kebb hazánk, Szeged?

— Jobb, mint Pest — felelte röviden.

— Nem szebb? — kérdezem. Rázta a fejét, s nevetett.

— Jobb — ismételte meg, gyerekesen ragaszkodva ehhez a szóhoz.

— Miért? — faggattam tovább a magyarul csak tőmondatokban beszélő leányt, aki, ha társaihoz szült spanyolul, ugyancsak sebesen pörgött a nyelve.

— Miért? — gondolkodott egy picit. — Csöndesebb.

— Mi a véleményed a szegedi egyetemistákról? — Klara őszinte kislány. Ami a szívén, az a száján. — Szeretem az egyetemistákat. — Derült a társaság, mert valaki megkérdte tőle: — A fiúkat...?

— Ő is nevetett. A fiatal is szép ország-
nak tartják hazánkat. Egyet azonban nem szeretnek: a hideget, amiből az elmúlt

Egy és más

A FOGLALT TALAPZAT

A Beloiannisz tér nyugalomát és méltóságát vigyázzák országunk nagyjának mellszobrát, domborművet arcképei.

Legtöbb talapzatnak van gazdája, akad azonban néhány, amely üresen áll még. Valaki az egyik ilyen üres talapzatra azt írta krétával: foglalt!

Ugyan melyik ifjú titánunk biztosította már jóelőre magának a helyet a szegedi Pantheonban? Jövőnk költők, orvostudorok, államférfiai! Ti tudjátok...

innen onnan

Köszöntjük testvérpapunkat, a debreceni Egyetemi Élet-et, első számának megjelenése alkalmából. A debreceni egyetem és főiskolák lapjának első száma változatos tartalommal és tetszetős kivitellel bizonyára meghódítja majd a város felsőoktatási intézményeinek hallgatóit és oktatóit, a lap olvasóközönségét. Kívánunk a lap szerkesztőinek jó munkát és további sikereket.

A Budapesti Tudógyógyászati Klinika élére a Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány, Dr. Miskovits Gusztávot egyetemi tanárrá nevezte ki. Miskovits professzor 1943-ban Szegeden szerezte meg az orvosi diplomát.

„Képek Csongrád megye történetéből“ címmel helytörténeti dolgozatokat jelentet meg a megyei tanács művelődésügyi osztálya és a TIT Csongrád megyei szervezete. „Az óskortól Mohácsig“ és a „Féltud, kétféle sas-tőke“ c. fejezeteket, valamint Csongrád, Hódmezővásárhely, Makó, Szentes város-történeti áttekintését Kelemen Ferenc, — a „Szeged“ c. fejezetet dr. Bálint Alajos írta. — A lino szedéssel, magasyonmással készített, iz-

lées kiadványt Horváth Mihály és Németh István grafikai művei díszítik.

Kulturális seregszemlét rendezett a Budapesti Orvostudományi Egyetem KISZ-bizottsága április 29-én.

A Budapesti Orvostudományi Egyetemen a klinikákon összesen hatvan tagot számláló diákkör működik. E diákköröket a közelmúltban alakították, de máris jelek vannak arra, hogy a jövőben jelentősen bele fognak szólítani őket a tudományos termelésbe.

Békegyűlést rendezett a Hazafias Népfrent orvosegyetemi bizottsága május 17-én délután 5 órákor a Szemészeti Klinika előadótermében. Dr. Deák Ferenc gazdasági főigazgató megnyitó szavai után dr. Földi Mihály, egyetemi tanár, az I. Belklinika igazgatója tartott előadást. Szám adatokkal ismertette a nukleáris kísérletek élettani és genetikai hatását. A tartalmas és nagyszerű előadás után megválasztották az egyetem békekongresszusi küldöttét dr. Kedvess György egyetemi tanár személyében.

Jacques Droz, a párizsi Sorbonne professzora két napot töltött Szegeden a József Attila Tudományegyetem történeti tanszékeinek vendégként. A neves francia történész két előadást tartott a negyedéves történelem szakos hallgatók számára a német történetírásról, illetve az Osztrák-Magyar Monarchia széthullásának kérdéseiről.

Négy hetet tölt Finnországban dr. Nyíri Antal, egyetemi tanár, a József Attila Tudományegyetem tanárnépképzési rektorhelyettese. Nyíri professzor meglátogatta többek között a helsinki-i és a turkui egyetemek nyelvi fakultásait és tanulmányokat folytat a finn-magyar nyelvirokonossággal kapcsolatban.

A Budapesti Jogtudományi Kar KISZ-szervezetén belül megalakították a Magyar-Kubai Baráti Kör. A Kör programját az előadások, magyar-kubai találkozók, a Kuba iránti szolidaritási hónap keretén belül pedig naggyűlés szervezése szerepel.

A »Veszprém városért« mozgalom keretében városfejlesztési ankétot tartottak, melyen a Veszprémi Városi Tanács a Vegyipari Egyetem több tanszékét és KISZ-alszervezetét arany és ezüst jelvényekkel, oklevelekkel tüntette ki az elmúlt évben végzett társadalmi munka ismeréséért.

Városnéző sétán. Elől vendégeink: Jorge Castilla, Klara Píeto és Sergio Limonta

amiről eddig újságból vagy rádióból értesültünk. Ők nem újságcikkeket citáltak. Ez a szelidképpü szőke fiú, Jorge Castilla, amikor a playa giróni ellenforradalmi támadásról szól, képzeletben a menetetlő katonának közt érzi magát, tizenkilenc évesen, mindegyre elszántan, mert ő és még nála is fiatalabb társai nem féltették életüket gyávaan. Vérüké

lenforradalmároktól sem. Ha jönnek, akkor nem tudnak visszamenni — mondja Fidel. — S amit ő mond, az biztos!

Vasárnap délután Lengyel Eszterék lakásán találkoztam a három vendéggel. Kicsit fáradtak voltak már, de jókedvűek. A harmadik vendégtől, a temperamentumos Klara Píeto-tól az írást érdeklődtem: hogy teszszék neki országunk és szű-

télen bizony bőven jutott nekik is. Munkahelyükről is érdeklődtem. Nagyon halászak a gyárban dolgozóknak és mindenkinek, aki segít nekik munkájukban.

Jorge Castilla arra kéri, hogy tolmácsoljam a szegedi egyetemistáknak: mindent nagyon köszönnek és mindket is ugyanilyen szeretettel fogadnak, ha elmegyünk hozzájuk.

Bálint Gyula